

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Підпис
06 вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Граматика англійської мови
Назва дисципліни

Галузь знань – 01 Освіта

Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність – 014.01 Середня освіта (українська мова і література)

Додаткова предметна спеціальність – 014.021 Середня освіта (англійська мова та зарубіжна література)

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОПП.08

Мова навчання – англійська

Статус дисципліни: обов'язкова (професійної підготовки)

Факультет – Міжнародних відносин і права

Кафедра – Іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Залік			Іспит	
															Аудиторні заняття
Д	1	1	4	120	120				51		69				+
Разом ДФ			4	120	120				51		69				1

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)» 2024 р. за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Робоча програма складена В.О.Сиді
Підпис(и) автора(ів)

канд. пед. наук, доц. Ольгою ОРЛОВСЬКОЮ
Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

Протокол від 05 вересня 2024 № 1

Зав. кафедри

Наталія БІДЮК
Підпис

Наталія БІДЮК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету

Юрій МУДРИК
Підпис

Юрій МУДРИК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Граматики англійської мови» є обов'язковою дисципліною фахової підготовки і займає провідне місце у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)» спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями).

Пререквізити – Вихідна

Постреквізити – ОПП.06 Практичний курс англійської мови, ОПП.11 Методика навчання англійської мови, ОПП.13 Педагогічна практика (пропедевтична), ОПП.15 Педагогічна практика з англійської мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти, Кваліфікаційний іспит з англійської мови і зарубіжної літератури.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері середньої освіти. ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ФКО9. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

– **програмні результати навчання**: ПРНО3. Спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності. ПРН41. Володіти іноземною мовою на рівні С1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Мета дисципліни. Ознайомлення студентів із основними положеннями морфології та синтаксису англійської мови та забезпечення їхнього володіння базою граматично правильної усної та писемної мови.

Предмет дисципліни. Обсяг теоретичних та практично-орієнтованих знань, умінь та навичок студентів з морфології та синтаксису англійської мови.

Завдання дисципліни. Формування та розвиток практичних умінь і навичок володіння різними граматичними структурами та конструкціями для продукування усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма), виховання здатності до міжкультурної комунікації та подальшої самоосвіти в умовах сучасного освітнього і професійного середовища.

Результати навчання. Після завершення вивчення дисципліни здобувач має: *оперувати* базовими категоріями та поняттями практичної граматики англійської мови; *знати та розуміти* граматичні категорії та явища англійської мови, класифікацію та морфологічні категорії частин мови, синтаксичні особливості англійської мови; *розпізнавати та сприймати* граматичні явища на слух; *вживати* вивчені граматичні форми і конструкції в усному та писемному мовленні; *реферувати* тексти з використанням вивчених граматичних конструкцій; *робити* письмові повідомлення з використанням граматичних структур; ефективно *взаємодіяти* в умовах іншомовного міжкультурного середовища.

3 СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:	
	Практичні заняття	СРС
<i>1-й семестр</i>		
Тема 1. Present Tenses. Active Voice.	12	16
Тема 2. Past Tenses. Active Voice.	12	16
Тема 3. Future Tenses. Active Voice.	10	12
Тема 4. Passive Voice.	6	8
Тема 5. Reported Speech.	8	12
Developing communication and grammar skills. Reports and presentations. Revision.	3	5
<i>Разом за 1-й семестр:</i>	<i>51</i>	<i>69</i>

4 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів *денної* форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
<i>1-й семестр</i>		
1	Тема 1. Active Voice. Present Indefinite Tense. Present Continuous Tense. Літ.: [1, с. 8-17; 2, с. 40-43].	4
2	Present Perfect Tense. Літ.: [1, с. 26-31; 2, с. 44-49].	2
3	Present Perfect Continuous Tense. Літ.: [1, с. 38-41; 2, с. 50-53].	4
4	Present Tenses Літ.: [1, с. 42-43].	2
5	Тема 2. Past Indefinite Tense. Past Continuous Tense. Літ.: [1, с. 18-25; 2, с. 54-55].	4
6	Past Perfect Tense. Літ.: [1, с. 42-45; 2, с. 56-57].	2
7	Past Perfect Continuous Tense. Літ.: [1, с. 46-55; 2, с. 58-61].	4
8	Thematic revision test.	2
9	Тема 3. Future Simple and Future Continuous Tenses Літ.: [1, с. 56-59; 2, с. 62-65].	4
10	Future Perfect Tense Літ.: [1, с. 60-62; 2, с. 66-69].	2
11	Present Tenses for Future Action Літ.: [1, с. 63-65; 2, с. 70-71].	4
12	Тема 4. Passive Voice. Літ.: [1, с. 130-131; 2, с. 159-163].	2
13	The use of Tenses in the Passive voice. Літ.: [1, с. 132-143; 2, с. 164-168].	4
14	Тема 5. Sequence of Tenses. Літ.: [1, с. 318-319].	2

15	Reported Speech. Літ.: [1, с. 320-329; 2, с. 107-116].	4
16	Thematic revision test.	2
17	Reports and presentations.	3
Разом за 1-й семестр:		51

4.2 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять (виконання письмових вправ у робочому зошиті, підготовка усних повідомлень, вивчення теоретичного матеріалу), виконанні індивідуальних завдань (підготовка тематичних доповідей та презентацій) тощо. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
<i>1-й семестр</i>		
1	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
2	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
3	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
4	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
5	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
6	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
7	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
8	Підготовка до тематичної контрольної роботи /	4
9	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
10	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
11	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
12	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
13	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
14	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
15	Підготовка до практичних занять. Виконання тренувальних вправ.	4
16	Підготовка до тематичної контрольної роботи/	4
17	Виконання ІДЗ. Повторення вивченого матеріалу.	5
Разом за 1-й семестр:		69

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

5 ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: словесні (пояснення, бесіди, дискусії), наочні (ілюстративні, демонстративні), практичні, проблемно-пошукові, інтерактивні; інформаційно-комп'ютерні технології, навчально-розвивальні веб-ресурси (British Council, CrashCourse, BBC News, TED Talks та ін.).

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (усні відповіді, участь у тематичних дискусіях, письмові роботи, виконання практичних завдань з базового підручника);
- тематичні контрольні роботи, тестовий контроль;
- оцінювання результатів виконання індивідуального завдання.

Підсумковий семестровий контроль відбувається у формі іспиту. Іспит з дисципліни у першому семестрі проводиться у вигляді тестування. При цьому при виведенні остаточної оцінки враховуються результати поточного контролю (усного та письмового мовлення, виконання граматичних вправ і тематичних тестових завдань).

7 ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять, активної роботи на заняттях, участі у тематичних дискусіях, виконання письмових робіт.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі. Виконання індивідуального завдання завершується доповіддю та презентацією його результатів у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

8 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль (іспит)
<i>1 курс, 1 семестр</i>			
Практичні заняття	Тестовий контроль	Індивідуальні завдання	Підсумковий контрольний захід
ВК: 0,4	0,1	0,1	0,4

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Бали	Вітчизняна оцінка	
A	4,75 – 5,00	5	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4	<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4	<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

9 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. The Present Indefinite Tense.
2. The Past Indefinite Tense.
3. The Future Indefinite Tense.
4. The Future Indefinite in the Past.
5. The Present Continuous Tense.
6. The Past Continuous Tense.
7. The Future Continuous Tense.
8. The Future Continuous in the Past.
9. The Present Perfect Tense.
10. The Past Perfect Tense.
11. The Future Perfect Tense.
12. The Future Perfect in the Past.
13. The Present Perfect Continuous Tense.
14. The Past Perfect Continuous Tense.
15. The Future Perfect Continuous Tense.
16. The Future Perfect Continuous in the Past.
17. The Passive Voice.
18. The Sequence of Tenses.
19. Reported Speech.

10 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Освітній процес з дисципліни «Практична граматики англійської мови» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання:

1. Курс «Практична граматики англійської мови». URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=3639>

2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Практична граматики англійської мови». URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/mod/page/view.php?id=251689>

11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Eastwood J. Oxford Practice Grammar Intermediate / J. Eastwood. - Oxford University Press, 2019. – 384 p.
2. Elsworth S. Grammar Practice for Upper-Intermediate / S. Elsworth. - Pearson Education Ltd, 2008. – 224 p.

Додаткова

1. Azar B. Sch. Fundamentals of English Grammar / B. Sch. Azar. - NY : Pearson Education, 2003. – 511 p.
2. Evans V. Click On 3. Student's Book / V. Evans, N. O'Sullivan. – Newbury : Express Publishing, 2001. – 165 p.
3. Evans V. Round-Up 6. English Grammar Practice / V. Evans, J. Dooley. – Pearson Education Limited, 2011. – 257 p.
4. Fuchs M. Focus on Grammar: A High-Intermediate Course for Reference and Practice. Workbook / M. Fuchs, M. Bonner. – NY : Pearson Education, 2000. – 207 p.
5. Hewings M. Advanced Grammar in Use. A self-study reference and practice book for advanced learners of English (with answers). – Cambridge University Press, 2002. – 340 p.
6. Koch P. S. Focus on Grammar: An Advanced Course for Reference and Practice. Workbook / P. S. Koch, K. S. Folse. – NY : Pearson Education, 2000. – 301 p.

Електронні навчальні ресурси

1. BBC. Official channel [Electronic resource]. URL: <https://www.youtube.com/user/BBC>
2. [Breaking News English Lessons: Easy English News / Current Events](https://breakingnewsenglish.com). URL:: <https://breakingnewsenglish.com>
3. [EngVid](https://www.engvid.com/) – Free English Video Lessons. URL: <https://www.engvid.com/>
4. Learn English Online – British Council. URL: <https://learnenglish.britishcouncil.org/>
5. Free Dictionary. URL: <http://www.thefreedictionary.com/>
6. [Macmillan Dictionary. Free English Dictionary and Thesaurus Online](https://macmillandictionary.com). URL: <https://macmillandictionary.com>
7. National Geographic. Official channel URL: <https://www.youtube.com/user/NationalGeographic>
8. Oxford Advanced Learner's Dictionary. URL: <https://oxfordlearnersdictionaries.com>
9. Podcasts in English. URL: <http://podcastsinenglish.com/>
10. TED talks. Official site. URL: <http://www.ted.com/talks>
11. WatchMojo.com. URL: <https://www.watchmojo.com/>

14 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека університету. URL: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. URL: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.